



DCV-004-016201

Seat No. _____

B. Ed. (Basic) (Sem.-II) Examination

August - 2022

**CC-3A : Philosophical & Sociological
Foundation of Education
(New Course)**

Faculty Code : 004

Subject Code : 016201

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 16
- (1) કેળવણીએ જીવનની એક જરૂરિયાત છે ? સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) તત્ત્વજ્ઞાની એ _____ અને _____ નું વિજ્ઞાન છે.
 - (3) વાસ્તવવાદનો અર્થ લખો.
 - (4) શાળા, મહાશાળામાં અપાતી કેળવણીનો સંકુચિત અર્થ લખો.
 - (5) આધુનિકીકરણ કોને કહી શકાય ?
 - (6) ભૌતિક પરિવર્તન એટલે શું ?
 - (7) વર્ધા શિક્ષણ પરિષદમાં જે સમિતિ રચાઈ તે સમિતિના એક મહિલા સભ્ય અને પુરુષ સભ્યનું નામ આપો.
 - (8) 1938માં 22મી મેના દિવસે _____ રાજ્યના _____ ગામમાં રાષ્ટ્રીય શાળાઓના શિક્ષકોનું નાનું સંમેલન મળ્યું હતું.
- 2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 24
- (1) કેળવણી એ બેકારી સામેની વીમા પોલિસી જેવી હોવી જોઈએ - સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) કન્યા કેળવણીના વિકાસ માટે થયેલા કોઈ પણ ત્રણ પ્રયાસ જણાવો.
 - (3) વિદ્યાર્થીઓને શ્રમથી થતા ફાયદાઓ વર્ણવો.
 - (4) સ્વામી વિવેકાનંદનો જીવન પરિચય ટૂંકમાં લખો.
 - (5) વાસ્તવવાદની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (6) “ઉ.બુ. શાળા એ ચારિત્ર ઘડતરનું કારખાનું માનવામાં આવે છે.” આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.
 - (7) કેળવણીની કોઈ પણ બે વ્યાખ્યા લખો.
 - (8) તત્ત્વજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
 - (9) અભૌતિક પરિવર્તન કેવી રીતે આવે છે ?
 - (10) સમવાય શિક્ષણ પદ્ધતિ એટલે ?

3 નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : 30

- (1) ગાંધીજીના મતે વર્તમાન સમયમાં ઉદ્યોગકેન્દ્રી શિક્ષણ મહત્ત્વનું છે ? શા માટે ?
- (2) સ્વામી વિવેકાનંદ કઈ અધ્યયન - અધ્યાપન પદ્ધતિના રિમાપન કરી છે ?
- (3) નઈ તાલીમની દૃષ્ટિએ કન્યા કેળવણીનું મહત્ત્વ.
- (4) પ્રકૃતિવાદીઓની દૃષ્ટિએ અભ્યાસક્રમ કેવો હોવો જોઈએ ?
- (5) નાનાભાઈ ભટ્ટની શિક્ષણની પદ્ધતિઓનું વિગતવાર વર્ણન કરો.
- (6) સ્વાવલંબન એ તેજાબી કસોટી છે ? આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.
- (7) આધુનિકીકરણ અને ખાનગીકરણથી સમાજમાં કેવી રીતે પરિવર્તન આવે છે ? વિસ્તારથી લખો.
- (8) સામાજિક પરિવર્તન પર અસર કરતા પરિબળો વિગતે વર્ણવો.
